Dosarul nr. 3-3840/2024;
2-24088384-12-3-08082024;

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

11 iunie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Instanţa compusă din:
Judecător (unipersonal) Negurița Veaceslav

examinând în procedură scrisă, fără participarea părților, acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamantul Luganov Karl împotriva Î.M. „Grădina Zoologică” privind constatarea încălcării accesului la informațiile de interes public

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces.

Reclamantul Luganov Karl la 08.08.2024 a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Î.M. „Grădina Zoologică” privind constatarea încălcării accesului la informațiile de interes public.

În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul Luganov Karl a invocat că, la 30.07.2024 în adresa I.M. ..Grădina Zoologică" a fost înaintată o cerere, în baza cărei a fost solicitată prezentarea în decurs la 10 zile, conform art. 19 din Legea nr. 148 din 09.06.2023 privind accesul la informație, a următoarei informații: 1. Copia documentelor aferente achiziționării urșilor noi. 2.Ce s-a întâmplat cu ursul care s-a aflat mai devreme în volieră? 3.Urșii cumpărați (achiziționați) sunt sterilizați și castrați? Și dacă nu, vor fi castrați?.

Ca urmare, la 02.08.2024 de la Î.M. „Grădina Zoologică” a primit răspuns, în care au fost indicate linkuri la surse web de mass-media cu noutățile despre apariția urșilor în Grădina zoologică și informații despre ursul aflat anterior în volieră.

Astfel, reclamantul consideră că nu i-au fost acordate informațiile solicitate, și anume: copiile actelor de achiziționare sau primire a urșilor, precum și informații referitoare la sterilizarea acestora. Reclamantul consideră acțiunile întreprinse de I.M. ’’Grădina Zoologică”, drept încălcare Legii Nr. 148 din 09.06.2023 și consideră necesară tragerea Ia răspundere a pârâtului în instanța de judecată.

Conform legii nr. 148 din 09.06.2023 pârâtul în calitate de persoană juridică de drept public care prestează servicii de întreținere și gestionare a animalelor, organizarea de vizite și activități educative pentru public, servicii veterinare și facilități de recreere - este furnizor al informației în baza art.5 lit. a) Legii nr.148 din 09.06.2023.

Conform art. 13 alin.(2) Legii nr.148 din 09.06.2023 furnizorii de informații sunt obligați să comunice informațiile de interes public solicitate, în condițiile legii.

Conform art. 28 lit. b) al Legii nr.148 din 09.06.2023 comunicarea incompletă a informațiilor de interes public constituie încălcare ale legislației privind accesul la informațiile de interes public, pasibile de sancțiune pecuniară.

Contrar normelor de drept enunțate supra, până în prezent pârâtul nu a expediat reclamantului informația completă solicitată în cererea din 30.07.2024.

Conform art.28 lit. b) Legii privind accesul la informații comunicarea incompletă a informațiilor de interes public din 02.08.2025 – constituie încălcare a legislației privind accesul la informațiile de interes public, pasibilă de sancțiune pecuniară conform art. 29 Legii nr.148 din 09.06.2023.

Solicită admiterea acțiunii și

1. Constatarea faptului neprezentării informației solicitate prin cererea cu nr.75 din 29.07.2024
2. Tragerea la răspundere a pârâtului pentru comunicarea incompletă a informațiilor de interes public prin aplicarea sancțiunii pecuniare sub formă de amendă.
3. Obligarea pârâtului de a prezenta informațiile solicitate și anume: copiile actelor de achiziționare sau primire a ursilor noi, precum și informații referitoare la sterilizarea acestora.
4. Restituirea pagubei materiale în sumă de 395 de lei.
5. Achitarea prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza art.28, 29 alin.1din Legea privind accesul La informațiile de interes public nr.148 din 09.06.2023, art.2036 din codul civil, precum și art. 189 alin. (1) și alin. (2), art.191 alin. (1), art. 196 Cod administrativ.

Conform art. 26 alin. (1) al Legii 148/2023 cauzele de contencios administrativ, intentate conform art. 25, se examinează și se soluționează în procedură scrisă, în termen de cel mult 3 luni de la data acceptării acțiunii

Poziția pârâtului.

Fiindu-i remisă acțiunea, pârâtul la 21.03.2025 a prezentat instanței o referință, în care a invocat (în esență) că, cererea reclamantului nr.75 din 30.07.2024 a fost satisfăcută pe deplin și în limitele Legii privind accesul la informații de interes public, prin răspunsul expediat în termen, iar cererea de chemare în judecată este una nefondată și urmează a fi respinsă (f.d. 61- â64).

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind înscrisurile anexate la actele cauzei, instanța de judecată apreciază cererea de chemare în judecată admisibilă și totodată pasibilă admiterii parțiale din următoarele considerente.

Circumstanțe privind admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și

nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului ;

II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ

IV. respectarea procedurii prealabile

V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii

VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Din actele cauzei și explicațiile participanților la proces s-a constatat că, la 30 iulie 2024 reclamantul Karl Luganov a depus o cerere în adresa I.M. ’’Grădina Zoologică”, prin care a solicitat prezentarea următoarei informații:

1. Copia documentelor aferente achiziționării urșilor.

2. Ce s-a întâmplat cu ursul care s-a aflat mai devreme în volieră?

3. Urșii cumpărați (achiziționați) sunt sterilizați și castrați? Și dacă nu, vor fi castrați?.

Cererea a fost remisă prin poștă electronică pârâtului (f.d. 19-20), iar răspunsul a fost expediat reclamantului la 02.08.2024 (f.d. 21).

Întrucât a considerat că nu a primit răspuns complet la cererea depusă, la 08.08.2024 reclamantul Karl Luganov a depus o cerere de chemare în judecată împotriva I.M. ''Grădina Zoologică", privind constatarea încălcării accesului la informațiile de interes public (f.d. 4-8).

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), astfel, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art. 163 lit. c) Cod Administrativ RM procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Conform art. 24 alin. (2) al Legii nr. 148/2023 contestarea acțiunilor sau inacțiunilor furnizorilor de informații se realizează prin depunerea unei acțiuni în contencios administrativ, care se înaintează și se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ, **fără respectarea procedurii prealabile,** cu excepțiile și completările stabilite de prezenta lege. În partea ce ține de procedura contenciosului administrativ, toți furnizorii de informații sunt asimilați autorităților publice.

În acest sens, instanța de judecată reține că la caz, respectarea procedurii prealabile nu se impune.

Ținând cont de circumstanțele constatate, raportate la prevederile legale enunțate, instanța de judecată reține că acțiunea reclamantului este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, în termenul prevăzut de lege, fiind contestat un act administrativ al instituției publice competente, care produce efecte juridice în exterior și are caracter defavorabil reclamantului astfel, acțiunea este admisibilă.

Circumstanțe privind fondul cauzei.

Totodată instanța va aprecia că acțiunea este întemeiată parțial din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În vederea exercitării atribuției de verificare a legalității actului administrativ contestat, instanța de judecată, în temeiul principiului cercetării stării de fapt din oficiu, **urmează să supună verificării aspectele legalității formale și materiale** ale actului administrativ individual defavorabil.

Articolul 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Seria A nr. 288, și Burg c. Franței (dec.), nr. 44763/02, CEDO 2003-II).* Întinderea obligației de

a-și motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei și Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 403-A și 303-B, § 29 și, respectiv, § 27; și Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile și deciziile 1997-VIH).*

Art. 34 din Constituția Republicii Moldova prevede expres că dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Art. 5 al Legii 158/2023 prevede că, **furnizorii de informații sunt**:

a) autoritățile publice;

b) instituțiile publice;

c) întreprinderile de stat și **întreprinderile municipale;**

d) persoanele juridice de drept privat controlate de furnizorii de informații prevăzuți la lit. a)–c), în conformitate cu art. 203 alin. (3)–(7) din Codul civil nr. 1107/2002;

e) persoanele juridice de drept privat care prestează servicii publice, servicii publice de gospodărie comunală sau servicii de decontare;

f) întreprinderile energetice care desfășoară activități în domeniul gazelor naturale, al energiei electrice sau al energiei termice;

g) asociațiile profesionale și organele de autoadministrare, constituite prin lege, ale profesiilor din sectorul justiției;

h) partidele politice.

Întrucât pârâtul este o Întreprindere Municipală, se impune concluzia că, ultimul este furnizor de informații în sensul Legii 148/2023.

În conformitate cu art. 6, alin. (1) și (2) al Legii nr. 148 din 09.06.2023 privind accesul la informație de interes public, **orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informațiile** de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege. Furnizorii de informații sunt obligați să asigure accesul la informațiile de interes public, în formele și condițiile prevăzute de lege.

Alin. (1) și (2) al art. 13 din legea menționată supra, precizează faptul că, orice persoană fizică sau juridică (în continuare – *solicitant*) are dreptul să solicite și să obțină informații de interes public în condițiile legii, prin înaintarea unei cereri de comunicare a informațiilor de interes public (în continuare – *cerere*). **Furnizorii de informații sunt obligați să comunice informațiile** de interes public solicitate, în condițiile legii.

Instanța a constatat că, la 29 iulie 2024 reclamantul a depus în adresa IM ”Grădina Zoologică” o cerere prin care a solicitat următoarele informații:

1. Copia documentelor aferente achiziționării urșilor noi.

2. Ce s-a întâmplat cu ursul care s-a aflat mai devreme în volieră?

3. Urșii cumpărați (achiziționați) sunt sterilizați și castrați? Și dacă nu, vor fi castrați? **(f.d.**

10-11).

La primit la 02.08.2024 pârâtul a remis în adresa electronică a reclamantului*****răspuns, prin care a comunicat că, informațiile de interes public privind achiziționarea ursilor poate fi accesată pe pagina oficială a întreprinderii, cât și paginile web a diferitor portaluri de știri. A menționat că, schimbul de animale dintre IM ”Grădina Zoologică” din Chișinău și IG ”Grădina Zoologică Luțk”, s-a realizat cu respectarea tuturor prevederilor legale, animalele aduse întrunesc toate condițiile documentare și medical veterinare corespunzătoare. A mai comunicat că, ursul care era în expoziție este în continuare parte a expoziției și condițiile de întreținerea lui nu s-au schimbat. **(f.d. 12)**.

Instanța constată că, pârâtul a încălcat dreptul reclamantului de acces la informațiile de interes public prevăzut de Legea nr.148/2023, ori deși i-a oferit răspuns reclamantului despre soarta ursului din volieră (pct. 2 a cererii) a omis să-i prezinte **copia documentelor de achiziționare a ursilor (pct. 1) și a** omis să-i răspundă dacă ursii cumpărați **au fost sau urmează a fi sterilizați (pct. 3).**

În conformitate cu art. 4 din Legea privind accesul la informațiile de interes public, în sensul prezentei legi, **informații de interes public sunt toate informațiile deținute** de furnizorii de informații, indiferent de suportul de stocare (pe hârtie, în formă electronică sau în orice alt format).

Potrivit art. 25 alin. (1) al Legii nr. 148 din 09.06.2023 privind accesul la informație de interes public, orice persoană care revendică dreptul de acces la informațiile de interes public poate contesta în instanța de judecată orice acțiune sau inacțiune a furnizorilor de informații prin care s-au încălcat prevederile prezentei legi.

Conform art. 28 al Legii nr. 148 din 09.06.2023, constituie încălcări ale legislației privind accesul la informațiile de interes public, pasibile de sancțiune pecuniară, următoarele fapte:

a) nepublicarea informațiilor de interes public prevăzute la art. 10;

b) **comunicarea incompletă a informațiilor** de interes public;

c) solicitarea unor plăți ilegale pentru comunicarea informațiilor de interes public;

d) respingerea sau readresarea neîntemeiată a cererii;

e) refuzul neîntemeiat de a comunica informațiile de interes public.

Din motivele enumerate supra, instanța admite parțial acțiunea și va constata încălcarea de către IM „Grădina Zoologică” a Legii nr. 148 din 09.06.2023, manifestat prin comunicarea incompletă a informațiilor de interes public și totodată va obliga pârâtul să reexamineze și să prezinte reclamantului informația solicitată din punctele 1 și 3 din cererea nr. 75 din 30.07.2024.

Conform art. 29 al Legii nr. 148 din 09.06.2023 alin. (1) pentru încălcările prevăzute la art.28, instanța de judecată aplică furnizorului de informații o sancțiune pecuniară sub formă de amendă.

(2) Amenda se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională constituie 50 de lei.

(3) La aplicarea amenzii se ține cont de:

a) gravitatea și durata încălcării constatate;

b) consecințele încălcării constatate pentru reclamant;

c) alte circumstanțe relevante.

(4) Instanța de judecată aplică furnizorului de informații:

a) pentru încălcarea prevăzută la art.28 lit.a) – amendă de la 5 la 60 de unități convenționale;

b) pentru încălcările prevăzute la **art.28 lit. b) – d) – amendă de la 10 la 100** de unități convenționale;

c) pentru încălcarea prevăzută la art.28 lit.e) – amendă de la 20 la 200 de unități convenționale.

(5) Amenda se încasează din contul furnizorului de informații și se virează în bugetul de stat.

(6) Amenda se execută potrivit prevederilor Codului administrativ.

Astfel, odată cu pronunțarea hotărârii, instanța va aplica pârâtului și o amendă judiciară, în cuantum minim de 10 unități convenționale (500 lei).

În partea cerințelor privind încasarea cheltuielilor judiciare și a prejudiciului moral, în conformitate cu prevederile art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Conform art. 94 alin. (1) din Codul procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată, din care motive instanța va încasa din contul pârâtului în beneficiul reclamantului cheltuielile de judecată pentru plata taxei de timbru de 200 lei (f.d. 45) și cheltuieli de traduceri a actelor în sumă de 145 lei (f.d. 13).

La fel, în acțiunea înaintată de către reclamant, a solicitat achitarea prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei.

Conform art. 26 alin (5) al Legii 148/2023 reclamanții au dreptul de a solicita și repararea prejudiciului material și/sau moral, totuși instanța subliniază că, nu este suficient ca reclamantul doar să invoce cauzarea unui prejudiciu moral, fiind totodată necesar ca ultimul să justifice (prin probe) cauzarea acestuia. La dosar nu au fost administrate careva probe care să demonstreze că lipsa prezentării contractelor de schimb a urșilor (f.d. 68-71) și a informației despre sterilizarea acestora i-ar fi cauzat reclamantului careva prejudicii morale, respectiv se impune concluzia că constatarea încălcării dreptului și aplicarea unei amenzi pârâtului constituie (în sine) o satisfacție echitabilă morală pentru reclamant, motiv din care cerința în cauză urmează a fi respinsă ca nefondată *(a se vedea cauza CEDO Amihalachioaie vs. RM cererea nr. 60115/00).*

În conformitate cu art. 224, 232 Cod administrativ instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite acțiunea parțial.

Se constată încălcarea de către Î.M. „Grădina Zoologică” a art. 28 lit. b) din Legea nr. 148 din 09.06.2023 privind accesul la informațiile de interes public manifestat prin comunicarea incompletă a informațiilor de interes public.

Se aplică pârâtului Î.M. „Grădina Zoologică” o amendă în mărime de 10 unități convenționale (zece unități convenționale) în sumă de 500 lei (cinci sute) pentru comunicarea incompletă a informațiilor de interes public (art. 29 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 148 din 09.06.2023).

Amenda urmează a fi executată potrivit prevederilor Codului Administrativ.

Se obligă Î.M. „Grădina Zoologică” să reexamineze și să prezinte reclamantului informația solicitată din punctele 1 și 3 din cererea nr. 75 din 30.07.2024

Se încasează de la Î.M. „Grădina Zoologică” (IDNO ***** în beneficiul reclamantului Luganov Karl (IDNP *****) cheltuieli de judecată pentru plata taxei de timbru în cuantum de 200 lei și cheltuieli de traduceri de 145 lei, în total 345 lei (trei sute patruzeci și cinci lei).

În rest, în partea reparării prejudiciului moral acțiunea se respinge ca nefondată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani (mun. Chișinău, str, Kiev 3). Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

Preşedintele şedinţei Neguriță Veaceslav
Judecător